

Tariffa Regime Libero: "Poste Italiane S.p.A. - Spedizione in Abbonamento postale - 70% - DCB Trieste"

In caso di mancato recapito restituire a Trieste CPO
Il cliente si impegna a pagare la relativa tariffa

34122 Trst, Ul. G. Gallina 5 - tel. +39 040 775204,
elektronska pošta: glasilo-skupnost@libero.it

če ne želite prejemati časopisa pišite na
naslov: skupnost.odjavanarocnine@gmail.com

SKUPNOST

LETO XLVI ŠT. 3

TRST - GORICA - ČEDAD

DECEMBER 2022

Trije koraki do potrditve v Deželtnem svetu FJK

Igor Gabrovec
Deželni tajnik SSK

Prihodnje deželne volitve se bodo odvijale prvo aprilsko nedeljo, se pravi sorazmerno zgodaj. Kar pomeni, da bomo kandidatne liste vlagali že zadnje dni februarja.

Po zaključku božičnih praznikov bo volilna kampanja že stopila v živo. V minulih tednih sta vodstvi Sloven-

volilnega zakona. Tovrsten dogovor je slovenski zbirni stranki od leta 2008 do danes omogočil izvolitev samostojnega deželnega svetnika. Koristi od tega je imela tudi Demokratska stranka in z njo vsa leva sredina, saj je bila predsednica

Debora Serracchiani spomladi 2013 zmagovita za pičlo razliko glasov, tako da je bila volilna povezava ključnega pomena.

Prav tako je bila podpora SSK pomembna za politične volitve, kar je nenazadnje letos spomladi omogočilo

potrditev senatorke Tatjane Rojc.

Strnjenost leve sredine in občanskih list je junija privedla do ponovne upravne osvojitve Občine Devin Nabrežina.

Strnjen nastop čimbolj razširjene leve sredine je zato prvi in nepogrešljiv pogoj, da se lahko predstavi kot alternativa sedanji vladajoči desnici.

Tako kot je povezava samostojnih

*”Ljudje že dolgo
zaupajo prej osebi kot
pa golemu simbolu ”*

ske skupnosti in Demokratske stranke potrdili pripravljenost, da ponovno podpišeta volilni dogovor in skleneta povezavo na osnovi določil deželnega

V TEJ ŠTEVILKI

Igor Gabrovec
**TRIJE KORAKI DO POTRDTITVE
V DEŽELNEM SVETU FJK**

Julijan Čavdek
**SAMOSTOJNO NASTOPANJE V LUČI
PRIHODNIH DEŽELNIH VOLITEV**
str. 2

Giorgio Banchig
NIČ NOVEGA POD VIDEMSKIM SONCEM

Pavel Vidoni
NEKAJ MISLI O LETU, KI JE ZA NAMI
str. 3

Ivan Peterlin
**SAMO S SKUPNIMI MOČMI LAHKO
DOSEŽEMO ZAŽELENE CILJE**

**BOMO V GORICI IMELI SPET
RAJONSKE SVETE?**
str. 4

Marjan Drufovka
**PUSTILI SO NAM SOLIDNE TEMELJE, NA
KATERIH DANES SLONIMO IN GRADIMO**

SEMINAR AGSM NA DUNAJU
str. 5

**USTANOVILA SE JE SKUPNOST
BRIŠKIH OBČIN COLLIO**

NAŠ SKUPNI JUTRI?
str. 6

**TRADICIONALNI NOVOLETNI SPREJEM SSK
BO V PETEK 27. JANUARJA 2023 OB 19. URI
V GOSTILNI SARDOČ V PREČNIKU**

Samostojno nastopanje v luči prihodnjih deželnih volitev

Julijan Čavdek
Pokrajinski tajnik za Goriško

Pred tedni je deželni odbor Furlanije Julijske krajine sporočil, da bodo prihodnje deželne volitve potekale med aprilom in majem. Čeprav so dogovarjanja že kar nekaj časa v teku, bo ta novica toliko bolj spodbudila deželno politiko, da pride na dan s kandidaturami. To zadeva tudi slovensko narodno skupnost, ki je deželni skupščini vedno imela svoje predstavnike. Danes jo zastopata Marko Pisani (SSk) in Danilo Slokar (Liga).

Nastopanje s simbolom lipove vejice že od same ustanovitve avtonomne dežele Furlanije Julijske krajine zagotavlja slovensko prisotnost v deželnem svetu FJK. Od leta 2007 pa je v veljavi posebno določilo deželnega volilnega zakona, ki slovenski narodni skupnosti omogoča olajšani način izvolitve svojega predstavnika.

Določilo je dosegel svetnik SSk Mirko Špacapan v sodelovanju z odvetnikoma Andrejem Berdonom in Damijanom Terpinom v času predsedovanja Riccarda Illyja in izkazalo se je za uspešen mehanizem. V treh volilnih preizkušnjah leta 2008, 2013 in 2018 je listi SSk vedno omogočilo izvolitev svojega svetnika, ki je tako lahko računal na pomembno volilno podporo.

Deželno določilo o olajšani izvolitvi slovenskega predstavnika ima sicer pogoj, ki slovensko listo obvezuje, da pred volitvami sklene povezavo z drugo listo, ki izvoli vsaj enega ali več svetnikov.

Pogoj je povzet po določilih za predstavništvo narodnih in jezikovnih manjšin v volilnem zakonu za evropski parlament, ki se ga npr. poslužuje južno-tirolska SVP.

Tako na deželni kot na evropski ravni gre za omejevalno določilo, ki obvezuje t.i. narodno listo, da se opredeli za enega od dveh ali treh ideoloških blokov. Pa tudi, da mora za sklenitev povezave pristati na morebitne zahteve z druge strani. In tako zgleda, da bo ostalo tudi za prihodnje deželne volitve, čeprav je predsednik Fedriga na začetku svojega mandata izrazil potrebo in pripravljenost, da se ta pogoj odstrani. Zakaj se to ni uresničilo ostaja odprto vprašanje in morda zamujena priložnost.

A vse to so volilni tehnicizmi, ki nikakor ne morejo nadomestiti tega, kar je identiteta stranke na podlagi njenih stališč, programov in ciljev. In prav zaradi tega izbira volilnega partnerja ni tako samoumevna. Še posebno pomembno je - ali vsaj naj bi bilo - to vprašanje v političnem kontekstu, ki se pretežno deli na desno in levo sredino. Do sedaj ni bilo pogojev, da bi SSk na deželni ravni sodelovala z desno sredino. Zaradi prisotnosti skrajne desničarske stranke Fratelli d'Italia, ki danes vodi državno vladno in beleži v vseh deželah visoko podporo, je sodelovanje SSk z desno sredino nemogoče tudi v prihodnje. Zgodovinski volilni partner SSk je vedno bila Demokrat-

ska stranka, ki je v zahtevni notranji preobrazbi po državnih volitvah, kar seveda ni vseeno za stranko lipove vejice. Kot tudi ne bi smelo biti vseeno, da se na sredini pojavlja t.i. tretji pol, da je Gibanje 5 zvezd postala druga politična sila v državi in da v naši deželi deluje furlanska avtonomistična stranka Patto per l'autonomia, kateri je SSk pomagala, da pristopi v mednarodno zvezo EFA.

V tem političnem vrelišču, ki se bo še stopnjevalo do volilne pomladi, je pomembno, da se SSk zamisli o lastni identiteti, o vrednotah na katerih deluje, o ciljih, ki jih želi doseči, o programih, ki jih želi zastopati v korist slovenske narodne skupnosti in širše deželne srenje. Vse to je bilo povzeto, in upam, da je še tako, v imenu in simbolu stranke lipove vejice, ki je na deželni ravni edina preživela hladno vojno in železno zaveso, padec Berlinskega zidu in politične viharje, v katere je zabredla italijanska politika od afere čistih rok naprej. To ji je omogočil tisti delež avtonomije, s katero je razpolagala stranka in v katero so verjeli politični delavci, ki so se v prepoznavali v vrednotah in simbolu SSk. Deželni kongres in spomladanske deželne volitve bodo pokazatelj, če je še tako. ■

(nadaljuje s 1. strani)

list SSk z Demokrati prvi pogoj, da slovenska lista potrdi svojega zastopnika ali zastopnico v deželnem parlamentu.

Sledi drugi korak-sestava list. Slovenska zbirna stranka mora doseči in preseči volilni prag, ki ga volilni zakon določa na nivoju enega odstotka vseh oddanih glasov. Doslej je SSk vedno solidno presegla ta prag pa čeprav je v letih zelo nihala volilna udeležba.

Odločilni odstotek pa ni samou-

meven. Dosežemo ga le, če kandidatne liste v vseh deželnih okrožjih, se pravi v vseh štirih pokrajinah, sestavljajo cenjeni in razpoznavni kandidati in kandidatke. Kdor sprejme kandidaturu sprejme tudi obvezo, da volilno kampanjo spelje prepričano in navdušeno. Priporočljivo je, da v kandidatnih listah dobijo svoje mesto naši izvoljeni upravitelji v občinskih svetih in upravah, ki jih volivci že poznajo in cenijo njihovo prizadevnost. SSk običajno svojega zastop-

nika izvoli v tržaškem okrožju. Zato je koristno in pošteno, da so okrožne liste tudi zemljepisno mešane, se pravi da se na tržaški listi pojavi Goričan in obratno.

SSk se predstavlja kot zbirna in torej neideološka stranka. Zato naj bodo njene liste odprte neodvisnim kandidatom brez strankarske izkaznice.

Tretji korak do uspeha predstavlja volilna kampanja. Izkušnja me je izučila, da so verodostojni tisti kandidati, ki svoj trud in razpoložljivost izražajo vseskozi in ne le v zadnjih najbolj vročih volilnih tednih. Zato je pomembna vsestranska kvaliteta kan-

”Volilna kampanja bo kratka in zato si lahko privoščimo, da je izostrena in intenzivna”

didatnih list.

Ljudje že dolgo zaupajo prej osebi kot pa golemu simbolu ali strankarski sigli.

Volilna kampanja se mora danes

najbolj nujno odvijati tudi na novih medijih, se pravi na družbenih omrežjih, kjer čepi in si oblikuje svoje mnenje vse večje število volivcev, zlasti še mladih.

To ne pomeni, da lahko opustimo tradicionalne oblike volilnega soočenja, prej nasprotno. Volilna kampanja se mora odvijati tudi na ozemlju, s srečanji po vaseh, v društvih, pred cerkvenimi vrati tako kot v kavarnah, v osmicah, v gospodarskih objektih in trgovinah.

Volivcem mora kandidat jasno povedati, kaj misli, kaj ve in kaj name-rava. Dajati mora občutek, da verjame v to, kar dela. In da mu je resnično pri srcu skupnost, za katero se poteguje.

Volilna kampanja bo kratka in zato si lahko privoščimo, da je izostrena in intenzivna.

Volivce, eden na dva bosta najbrž kar ostala doma, moramo prepričati, da smo vredni zaupanja.

V nekaj tednih se razvije in odigrava usoda vseh naslednjih pet let. Zato si volilna kampanja zasluži navdušen, resen in strokoven pristop. Ko gre vlak mimo brez nas, potem so tudi solze odveč. Zato pogumno v boj. ■

Nič novega pod videmskim soncem

Giorgio Banchig

Nič novega pod soncem, bi rekel svetopisemski modrijan. Nič novega pod soncem glede rezultatov na parlamentarnih volitev na Videmskem: Benečani, Rezijani in Kanalčani so se opredelili za desne stranke, v prvi vrsti za stranko Fratelli d'Italia. Številke so jasne in zgovorne: v sedmih občinah Nadiških dolin, ki se zgodovinsko, geografsko, socialno predstavljajo kot neka enota, je za desnico volilo 53,4 odst.: največ v dreški

občini 64,7 odst., najmanj v Svetem Lenartu 50,1 in Špetru 51,8. Lestvico občin, ki so izbrale desno opcijo, vodi Rezija s 65,8 odst., od blizu ji sledi Tipana s 65,2 odst. Isto velja za jezikovno mešani občini v Kanalski dolini Trbiž in Naborjet-Ovčja vas. Benečija in Rezija močno presegata odstotke, ki jih je prejela desnica na deželni (49,87) in vsedrjavni ravni (43,79) in iz nadaljnje analize volilnih izidov izhaja, da v občinah, kjer je bila večja udeležba in s povprečno nižjo starostjo prebivalstva, je bila levosredinska opcija deležna večje podpore.

Številke so torej neizprosne. Kaj se pa se skriva za njimi, kako interpretirati to jasno opredelitev beneških volivcev za desnico? Kot za vsak socialni in politični pojav odgovor ni enostaven in vsebuje več razlogov, ki zadevajo polpreteklo zgodovino, demografsko, socialno ter in ekonomsko stanje beneške družbe in delno tudi psihologijo.

Na političnih volitvah Benečija ni bila nikoli levičarska. V času prve republike je bila Krščanska demokracija deležna visokih števil, ki so segale do 80 odstotkov in čez. Se pravi, da so volivci po večini konservativni. Po večini gredo, kamor piha veter, nočejo

se razlikovati od večine, ne želijo biti manjšina in da bi kdo nanje kazal s prstom, kot na črno ovco. Udobneje je ostati v veliki večini. Sociolog in šolnik Riccardo Ruttar trdi, da Benečani trpimo za stokholmski sindrom - to je psihološki fenomen, ko žrtev razvije čustveno navezanost na ugrabitelja. Se pravi, da asimilacija je prišla do take stopnje, da se Benečan istoveti z italijansko večino in želi biti bolj papeški kot papež, oz. bolj Italijan kot ostali Italijani. Saj so se domači nacionalisti prekrstili v "Italianissime". Koliko in v kateri meri še vplivajo gladiatorji na volilnih izidih, je vprašanje, ki ostaja aktualno. Prepričan sem, da je stara mreža še živa, aktivna, čeprav si ne upa pokazati se v javnosti. Izkorišča pa volilne rezultate s tem, da razlaga da premoč glasov za desnico, pomeni, da večina prebivalstva ne priznava slovenske manjšine in da nasprotuje izvajanju zaščitnega zakona.

Gre še priznati - in tu je dodatna neznanka, da tudi nekateri zavedni upravitelji in celo nekateri člani slovenskih kulturnih društev so volili za desnico. Kateri so razlogi, je težko razumeti. Gre za ideološke izbire? Ne

verjamem, da so modri Benečani iz dneva v dan postali postfašisti. Bolj verjetno je, da so podobno kot večina volivcev ostali razočarani od ukrepov prejšnjih vlad in so s svojim glasom zaupali obljubam desnih strank. Bolj verjetno je, da so sledili navodilom domačih županov, ki so za občane v tem trenutku postali edina referenčna točka. Njihov ugled in vplivnost sta se povišala, ko so postali neposredni sogovorniki z deželno upravo. Kar pomeni, da ko od nje dobijo nekaj, se čutijo dolžne dokazati hvaležnost do politika, ki jih je uslišal in se mu oddolžijo ne več z gubancami in steklenicami domačega žganja, ampak z glasovi-Do ut des.

Je ta analiza preveč negativna, črnogledna? Navedel sem le nekaj možnih razlogov, ki lahko pomagajo tolmačiti volilne izide na Videmskem. Ostajajo seveda še drugi in vsak volivec ve, zakaj je narisal križ na določen strankarski simbol. Če gre tudi za protestni glas, kar je tudi zelo možno, naj se stranke, ki so vladale do septembra meseca, sprašujejo, kaj in kje so zgrešile še posebej v Benečiji, ki v povojnem času ni poznala trajnega socialnega in ekonomskega razvoja.

Nekaj misli o letu, ki je za nami

Pavel Vidoni

Zaključujemo leto in kot se spodobi potegnemo črto. Smo izpeljali vse načrte, nam je uspelo izvesti vse kar smo si zamislili ob vstopu v leto? Klasična vprašanja 31.decembra vsakega iztekajočega leta. Smo uresničili vse sanje, vse želje, tudi tiste, ki jih hranimo na dnu srca?

Lanskega decembra smo si kot stranka verjetno z žalostjo priznali, da

”Vsak naj prispeva svoje zrno, da bo volilna pogača uspešna”

so bile volilne preizkušnje neuspešne, kljub temu, da smo izvolili nekatere rajonske svetnike. Žal najvažnejši cilj, preboj v mestno hišo, nam ni uspel. Prvič nismo izvolili našega predstavnika v tržaški občinski svet. Negativnih in nerazvozlanih okoliščin je bilo precej. Večkrat smo jih razčlenili in predebatali. Mislim, da smo se nekaj naučili. Služilo nam bo, v to sem prepričan.

Letošnjega decembra, pa, vsaj na Tržaškem, lahko govorimo o uspehu. Edine lokalne volitve, preizkušnja za

župana v devinsko-nabrežinski Občini, je povsem uspela. Hvala predvsem novemu županu, Igorju Gabrovcu. Njemu gre le čestitati. Združil je vse sile v levosredinskem taboru in tako potolkel nasprotnico. Ni bilo lahko. Sledil sem v prvi osebi vsej fazi, od zametkov, pa do 13.junija, dan slavlja na glavnem nabrežinskem trgu. Predvsem ni bilo lahko združiti razne, na videz, nasprotujoče si skupine, da tu omenimo le levico in občansko listo Za zaliv. A tu sta prevladala pragmatičnost našega županskega kandidata in njegova pogajalska izkušnja, da smo vsi zapluli v isto smer. Ta zmes se je naknadno pokazala kot zmagovita.

Nekaj besed tudi o delovanju rajonskih svetov na Tržaškem. Mislim, da je delovanje teh organov zelo ohromljeno. Dokler bo v veljavi sedanji pravilnik, bo vloga teh organov obrobna. Svetniki skušamo na vse načine doseči rezultate, a nam večkrat ne uspe. Trudimo se, predvsem z delom na terenu, za naše ljudi in za naš teritorij. A vendar ni enostavno si prislužiti pozitivnega rezultata. Vladajoča desnosredinska koalicija nam ne sledi, le v maloštevilnih primerih nam odobri resolucije in dodeli sredstva za nujna dela in popravila. Upam, da bo nov pravilnik za delovanje rajonskih svetov kaj spremenil, čeprav sem skeptičen. Ni to opravičilo za malo konkret-

nih del, ki smo jih izvršili, a je dokaz, da uprava tržaške občine skrbi le za potrebe nekaterih in predvsem za javna dela, ki so vidljiva, za vsakdanje probleme pa ima zelo malo posluha. To pa je tisto kar si želimo. Naši ljudje sprašujejo po popravilu cest, preureditvi pokopališč. Z žalostjo ugotavljam, da nam ne uspe priti do živega, do konkretnih rezultatov.

Naj vam dam primer o proračunu in triletnem programu javnih del. To je skupni dokument, ki ga občinski uradi pošljejo, kot velevali pravilnik, rajonskim svetom za mnenje. Približno tisoč strani, ki ga rajonski sveti morajo pregledati, se soočiti in podati svoje mnenje. Rok desetih dni, ki nam ga dodeljuje pravilnik, je nelogičen in neumestno za tako obširen in pomemben dokument. Naše mnenje ne more biti drugačno od negativnega, to predvsem iz politične narave a tudi ker je nemogoče podrobno pregledati in oceniti gradiva. Če k temu dodamo, da je spisek javnih del, predvsem za kraške rajonske svete, zelo kratek, da ne rečem prazen. To podčrta, kar sem prej zapisal o drži tržaške občinske uprave do našega teritorija. Ko se proslavlja sv. Martina, ali se prižigajo luči pred božičnimi prazniki, je uprava prisotna, ko pa je tega konec, se spet podajo v brlog, za zimsko spanje.

Zato je delovanje rajonskih svetov, kljub prizadevanju in neutrudnem delu naših svetnikov ohromljeno. Mi vseeno vztrajamo naprej in vlagamo v to veliko energije.

Svetla točka je dodelitev sredstev našim društvom in ustanovam za redno delovanje in organizacijo prireditve. Ni to ogromna vsota, a kot pravi lep pregovor, zrno ob zrnu pogača, kamen na kamnu palača. Vsaka najmanjša pomoč, pripomore do uspešnega zaključka.

Zadnje misli naj bodo posvečene prihajajočim deželnim volitvam. Naj bodo uspešne, to si srčno želim. A, da nam bo res uspela ponovna izvolitev deželnega svetnika, je potrebno delo nas vseh. Vsi moramo prinesiti še tako majhno zrno, da bo naša pogača pripravljena in okusna ob pravem trenutku. Vsi moramo v tem trenutku napeti vse sile, da nam uspe ta met. Plovba je v razburkanem morju. Da ladja ne utone, in posadka z njo, je potrebna budnost vseh članov na krovu. To naj bo naša skrb od tega trenutka dalje, vse do varnega pristanka. Kapetan bo tedaj dvignil zastavo in posadka bo nazdravila, tako kot na nabrežinskem trgu 13.junija letos. V to sem prepričan. A le če si bomo enotni in skupni. Sem pa tudi optimist po značaju, zato, dvignimo čase, in na zdravje vsem.

Samo s skupnimi močmi lahko dosežemo zaželeno cilje

Ivan Peterlin

Ne bom tajil, da leto, od katerega se poslavljam, pušča v nas celo vrsto mešanih občutkov, saj se je zelo težko racionalno opredeliti za to, kar je bilo z naše strani doživeto v dobrih optimističnih tonih ali to, kar nas je med letom spravljalo dobesedno v obup in pušča torej v nas bolj grenak spomin. Prepričan sem, da se bo tudi bralec teh vrstic strinjal z mano, da bo med žalostne spomine prav gotovo zasidrano neustavljivo divjanje epidemije koronavirusa, ki nas je povsem razorožilo in nam dokazalo, da človek res ni neko vsemogočno in večvredno bitje, ampak povsem nasprotno! Človek je in ostaja neobgledeno bitje, ki se lahko v trenutku znajde sredi oceana in zelo težko splava na suho in torej na varno.

A je tudi res, da prav vse le ni tako katastrofalno črno, kot bi se morda zdelo na prvi pogled. Nekaj žarkov svetlobe je zasijalo tudi v osrčje naše narodne skupnosti, na kar moramo biti ponosni. Uspelo nam je kar nekaj vrhunskih podvigov, pa čeprav morda kdo tudi ob takih uspehih viha nos, ker je itak večno nezadovoljen. Smo pač taki, kar je po svoje žalostno, a naša moralna skupna dolžnost velevala, da si v žile vbrizgamo kar nekaj več samozvesti in optimizma in nergače utišamo! Priznam, da me zelo motita ugotovitev in razmišljanje o tem, da smo kot narodna skupnost prevečkrat zelo naivni, obsedeni z egoizmom in namesto da bi s skupnimi očmi iskali strateške poti, ki naj nas rešujejo iz zagat, v katere smo zabredli, rešitve vztrajno prepuščamo drugim, mi sami pa kot noj potiskamo glavo v pesek. Med sabo polemiziramo in v prepričanju, da imamo edini svoj prav, nismo pripravljeni z odprto glavo in naelektrenimi možgani prisluhniti drug drugemu. Tako so nam vsebinska razhajanja in politični predznaki edini možni akcijski recept, pa čeprav že zdrava pamet zelo jasno narekuje, da samo s skupnimi močmi in brez fige v žepu lahko dosežemo zaželeno cilje. Vse prevečkrat ostaja evergreen načelo naših športnikov, da "skupaj zmoremo" le neke vrste lepopisja in lepo izzveni, ko hočemo kaj povedati v javnosti. A kdor to geslo naslavlja v

javnosti na ljudi, je v sebi marsikdaj prepričan, da se ga sploh ne misli držati, ker bi to pomenilo odmik od lastnih prepričanj in soočenje z mnenjem drugih. Nad tako razcefranimi odnosi med tistimi, ki so o sebi prepričani, da so od boga poslani, da nas vodijo in so torej nezmotljivi, so naši ljudje globoko razočarani in dokaj skeptični v pogledih na našo skupno prihodnost.

Le kdaj bomo dosegli svoje zagotovljeno zastopstvo v rimskem parlamentu, ko pa imamo o tem velikem koraku tako različna vsebinsko – politična stališča? Kako naj nam pri tem pomaga matična Slovenija, če mi sami nismo sposobni ustvariti enot-

”Brez usklajenih zahtev ne bomo prišli daleč”

nega družbeno – političnega stališča? Brez usklajenih zahtev ne bomo prišli daleč, to je danes že velika resnica. Tudi dokončna ureditev našega šolskega sistema, ki je bistvena postavka za naš obstoj, je ob nedoglednem razpravljanju brez sinteze pod velikim vprašajem.

Zelo sem zaskrbljen, ko dogajanja ocenjujem v tej nekonstruktivni optiki tudi nad usodo prihodnjih deželnih volitev. Sprašujem se, če bomo

zmogli premostiti svoja neproduktivna politična navzkrižja in v deželni svet FJK izvoliti take predstavnike, ki bodo zagovorniki interesov našega človeka in se bodo znali temeljito boriti za tiste pravice, ki nam še niso bile odobrene, čeprav nam pripadajo. A to bomo zmogli le tako, da bomo našim ljudem ponudili v presojo verodostojne kandidate in ne bomo postavljali v ospredje starega železa, ki je že zarjavelo. Potrebujemo svežino, ki naj naše ljudi prevzame, svežino, ki naj zna in zmore nagovoriti naše ljudi, take predstavnike, ki so odraz široke plasti naše narodnostne skupnosti, so vanjo aktivno vključeni in so njen del! Nikakor ne sme obveljati logika minimalne politične računice, po kateri moramo na stolček posaditi politika, ki bo za določene kroge dober »yes man«, ob tem pa nima zelo trdne hrbtnice in bo težko uresničeval naloge, ki mu jih narekuje vsa naša narodna skupnost. Bomo imeli toliko zdrave pameti, ali bomo na naši politični šahovnici spet premikali tiste figure, ki – globalno gledano – našemu človeku nič ne pomenijo in so na politično prizorišče postavljeni le kot sami sebi namen?

Čas je za streznitev!

V odnosih z Rimom in Ljubljano moramo uporabljati isti jezik in posredovati povsem enake politične vsebine, saj bo samo tako naš boj prepričljiv in verodostojen! ■

Bomo v Gorici imeli spet rajonske svete?

V volilni kampanji, ki se je odvijala za letošnje goriške občinske volitve, je skoraj v vseh volilnih programih raznih kandidatov bila vključena tudi točka o obnovi rajonskih svetov.

Nova občinska uprava potrjenega župana Rodolfa Ziberne se je začela s to tematiko dokaj hitro ukvarjati. Novi odbornik Maurizio Negro, ki ima tudi slovenske korenine in je svoja mlada leta preživel v briškemu okolišu, je v poletnih mesecih opravil vrsto posvetovanj glede možnosti obnove rajonski svetov.

Glavno vprašanje je seveda, kako bo opravljena razdelitev, saj ne bo mogoče ohraniti istega števila, kot je to bilo v preteklosti.

Na podlagi zaščitnega zakona 38/2001 in hvala prizadevanjem takratnega deželnega svetnika SSK Igorja Gabrovca, lahko Gorica razpo-

laga s šestimi rajonskimi sveti. Število rajonov oziroma njihova teritorialna razdelitev pa ni edino vprašanje, s katerim se je treba soočiti.

Predvsem je pomembno, kako bo prišlo do njihove izvolitve in s kakšnimi pristojnostmi bodo lahko razpolagali.

Prave rajonske svete, ki jih izvolijo občani, je ohranila le občina Trst. V Vidmu so izbrali drugostopenjsko vrsto predstavniškega telesa, katerega člani so predlagani s strani civilne družbe in občinskega sveta, imenuje pa jih župan.

V prejšnjem mandatu je goriški župan Ziberna podelil nekaterim občinskim svetnikom posebno pooblastilo za rajone. Svetnik SSK Walter Bandelj je tako prejel skrb za Podgoro in za Pevmo-Oslavje-Štma-ver.

V kolikor bo predlog ostal aktualen bo gotovo potreben podrobne preučitve, predvsem goriške sekcije stranke. Slednja je med božičnimi prazniki priredila zdravico na kateri je bilo prisotno lepo število članov in kandidatov. Podpredsednica pokrajinskega sveta Marilka Koršič je pozdravila navzoče in se zahvalila vsem, ki so s svojim trudom in požrtvoval-

nostjo prispevali k čim boljšemu samostojnemu nastopu stranke na zadnjih občinskih volitvah. Sledili so nagovori koordinatorske mestne sekcije Bernarda Spazzapana, pokrajinskega tajnika Julijana Čavdka in občinskega svetnika Walterja Bandlja, ki so izpostavili aktualne občinske tematike predvsem pa bodoče izzive in pričakovanja v vidiku prihodnjih deželnih volitev. ■

Pustili so nam solidne temelje, na katerih danes slonimo in gradimo

Marjan Drufovka

Tajnik sekcije za Števerjan

V Števerjanu se radi družimo in v letih je v sekciji postala navada vsakoletnega srečanja ob obloženi mizi, ki pa smo jo v zadnjih letih, zaradi preoblike zadolžitve vsakega posameznika, nekoliko zamrzili.

Zadnjič smo se srečali jeseni leta 2013 na kmetiji Roberta in Izidorja Prinčiča. Letos smo se 25. novembra ponovno zbrali v domači gostilni Koršič, kjer nas je razvajal kuhar Dam-

”Slovenci v Italiji potrebujemo enotnost, a tudi korektne in odkrite odnose”

jan. Ob kozarcu briškega vina smo se pogovarjali o delovanju sekcije in stranke same. Med gosti so bili prisotni deželni svetnik SSk Marko Pisani, pokrajinski tajnik Julijan Čavdek, goriški občinski svetnik Walter Bandelj, Peter Močnik, deželni predsednik SSk in številni drugi.

Števerjanska sekcija je od nekdanje zvesta vsem zdravim načelom je skuša

biti politični vezni člen vseh vaščanov in ne samo saj je bila večkrat uprta s pogledom tudi na deželno stvarnost. Za to se je potrebno zahvaliti vsem članom sekcije za pozorno spremljanje delovanja sekcije in skrb za ohranitev naše skupnosti.

Ob prisotnosti pokrajinskega in deželnega vodstva stranke Slovenska skupnost, smo se na večeru dotaknili veliko argumentov, ki jih bo brez

dvoma potrebno upoštevati pri nadaljnji rasti in razvoju stranke.

Razvila se je plodna debata o pomenu zbirne stranke Slovencev v Italiji; o nujni potrebi po dogovarjanju znotraj same stranke pa tudi s političnimi zavezniki italijanske politične arene; o potrebi po složnosti in zbirnosti vseh različnih duš, ki so prisotne od Trbiža do Milja; o nujni nastopanju na različnih volilnih preizkušnjah z lastnim

simbolom; o potrebi po spremembi deželnega volilnega zakona in še o marsičem drugem.

Ob vsem tem ugotavljamo, da Slovenci v Italiji najbolj potrebujemo predvsem enotnost, skupno dogovarjanje, a tudi korektne in odkrite odnose.

Na nas je, da se potrudimo v tej smeri, da se bomo z vsemi temi izzivi spopadli uspešno. Menim, da velja poskusiti!

Seminar AGSM na Dunaju

Vsakoletni seminar AGSM (Delovnega omizja za slovenske manjšine), ki deluje v sklopu mednarodne krovne organizacije narodnih in jezikovnih manjšin FUEN, je letos potekal na Dunaju. Soorganizatorji seminarja so bili Hrvati, ki živijo na Gradiščanskem (Burgenland), ki so delegate članice AGSM gostile v Hrvatskem centru v avstrijski prestolnici. Štiridnevni program seminarja je imel na dnevnem redu obisk avstrijskega parlamenta in pogovor s poslanci, ki so tudi predstavniki narodnih manjšin. Med tem je bila tudi slovenska rojakinja Olga Voglauer. Sledil je obisk nekaterih kulturnih centrov na Gradiščanskem, pa tudi v krajih, ki so čez mejo na Madžarskem in na Slovaškem. Sobota je bila posvečena bolj vsebinskim tematikam. V dopoldanskih urah je bilo govora o učenju hrvaškega jezika v javnih in privatnih šolah, sledila so poročila udeležencev o stanju lastnih narodnih skupnosti. V popoldanskem delu pa se je razgovor osredotočil na novo izvoljeno predsedstvo FUEN, kjer ni nobenega predstavnika AGSM. Angelika Mlinar je bila potrjena za koordinatorko. Predsedstvo

FUEN pa mora določiti enega izmed podpredsednikov, ki bo v svoji sredi zastopal AGSM.

V tem smislu so bile predlagane tudi možne spremembe statuta, ki bi zagotovil predstavništvo delovnih

teles. Slovence v Italiji sta zastopala predstavnika SSO Marija Breclj in Julijan Čavdek.

Ustanovila se je skupnost briških občin Collio

V četrtek, 8. decembra 2022, je potekala v Krminu ustanovna skupščina skupnosti briških občin Collio. Novo področno ustanovo sestavlja 10 občin, med katerimi je tudi Števerjan.

Skupnost briških občin bo za približno 20.000 prebivalcev skupno upravljala davke, redarsko službo, enotno okence za proizvodne dejavnosti, osebje in digitalni prehod, da bo tako zagotovljen boljši učinek z manjšimi stroški.

Na slovesnem podpisu statuta in ustanovne listine, ki sta bili izdelani v italijanščini, slovenščini in furlanščini, sta bila prisotna tudi deželni predsednik Massimiliano Fedriga in deželni odbornik Pierpaolo Roberti. Novonastala skupnost je namreč predvidena na podlagi nove deželne reforme krajevnih avtonomij, za kar so tudi predvidena dodatna sredstva.

Pomen skupnosti briških občin je na začetku izpostavil krminski župan Roberto Felcaro, kateremu sta potrdila tako predsednik Fedriga kot odbornik Roberti.

Vse do danes se je v podobne skupnosti vključilo nekaj več kot 130 občin v vsej deželi FJK.

Števerjanska županja Franca Pa-

dovan je pred podpisom statuta in ustanovne listine spregovorila tudi v slovenščini in poudarila, da nova skupnost ima tudi nalogo, da ovred-

noti kulturne in jezikovne posebnosti področja 10 občin ter skupno razvije čezmejno sodelovanje z občino Brda na slovenski strani.

Naš skupni jutri Zbornik razmišljanj o naši zamejski bodočnosti

Živimo v času, ki je vse prej kot lahek ali enostaven, Pandemija je zarezala v našo zavest in nam grobo zamajala predstave o varnem in urejenem vsakdanu, ki se je kar nenkrat spremenil v to, česar si v preteklosti bržčas ne bi znali nikoli niti predstavljati. Vojna v Ukrajini nas je takoj zatem prizemljila z neverjetno krutostjo. Okoljske spremembe že dalj časa pred nas postavljajo zavezujoča vprašanja. Socialne stiske so iz dneva v dan večje in opaznejše. Ob tem tudi naš mali mikrokozmos, ki ga ustvarjamo, bržčas le ni samo tak, kot bi lahko bil. Težjih vozlišč ni malo.

Do vseh odprtih vprašanj velja odkrito spregovoriti in o njih debatirati. Naš skupni jutri nastaja danes, nastane pa lahko le ob sodelovanju vseh generacij, na stičišču različnih misli, pogledov in izkušenj. Sinteza

le-teh je lahko ustvarjalna, smiselna, izvirna, ko je sad svobodne izmenjave misli in demokratičnih principov posameznih izbir, ko nista nič in nihče a priori izločena. Potrebni in dobrodošli smo prav vsi.

Krožek za družbena vprašanja Virgil Šček je v ta namen povabil k sodelovanju posameznike, ki so v našem prostoru aktivni. S svojimi prispevki nam je odgovorilo 21 piscev in tako je nastal zbornik z naslovom Naš skupni jutri. Njihova vsebinska težišča in pogledi so v marsičem različni, a skupno jim je prepričanje, da je slovenstvo naša skupna velika vrednota, da so v našem prostoru spremembe nujno potrebne in da jih lahko skupaj tudi udejanimo, da smo ob tem zavezani vrednotam kot so mir, skrb za okolje, razvoj našega teritorija, odprtost do drugačnega, medsebojno sprejemanje. (MLP)

Sledi stranki SSK tudi na družbenih omrežjih

www.slovenskaskupnost.org

twitter @StrankaSSk

facebook SSK Slovenska skupnost

instagram sskslovenskaskupnost

Podpiraj SSK – zbirno stranko Slovencev v Italiji
IBAN: IT52K0892802201010000008300
Zadružna kraška banka

Uredništvo in uprava: **TRST, Ulica G. Gallina 5**
SKUPNOST - Reg. na sodišču v Trstu dne 22. januarja 1977, št. 509.
Izdaja društvo Skupnost. Poštni tekoči račun: 14739346
Tiska **Grafica Goriziana s.a.s.**, Ulica Anton Gregorčič 18, 34170 Gorica, tel. 0481.22116